

PROGRAM
BEZPŁATNYCH
ROBOTNICZYCH KURSÓW FACHOWYCH

CZYTELNI ROBOTNICZEJ

IM. M. L. BOREŁOWSKIEGO

W PRZEMYSŁU

1908.

drubel

PRZEDMOWA.

Upośledzenie kulturalne naszego kraju ze strony rządu centralnego jest decydującym czynnikiem wpływającym na wzrost naszej nędzy materialnej. Brak jakichkolwiek szkół fachowych i wydatnego poparcia materialnego ze strony rządu, na wyjazd za granicę dla jednostek dbających o rozszerzenie i udoskonalenie wiedzy fachowej, jest przyczyną tego smutnego faktu, że tak na polu przemysłu, jakoteż technicznej twórczości, pozostaliśmy daleko w tyle poza innymi narodami.

Wobec tego smutnego stanu rzeczy musimy zwrócić się do samopomocy społecznej, nie oglądając się na jakąkolwiek opiekę państwową.

Nie chcąc nam dać szkół — stwarzajmy je sami, a pierwszym zawiązkiem tego rodzaju instytucji, niech będzie periodyczne urządzenie kursów fachowych.

Jakkolwiek przedłożony poniżej program tych kursów nie wyczerpuje całego zakresu współczesnej

39725

wiedzy, która na Zachodzie już od dawna stała się udziałem szerokich mas robotniczych, to jednak wobec zastojów i zubożenia kulturalnego naszego kraju, będzie niewątpliwie pierwszym naszym krokiem do poprawy tych stosunków, będzie pierwszym etapem na drodze do osiągnięcia dobrobytu zaniedbanej u nas warstwy robotniczej.

Od zrozumienia tego znaczenia kursów fachowych dla warstwy robotniczej, zależy będzie powodzenie naszego przedsięwzięcia. Dlatego też zwracamy się do Szanownych Kolegów ażeby wśród swoich towarzyszy pracy, ideę kursów fachowych gorliwie szerzyli, ażeby sami i innymi na nie zapisywali i na wykładach pilnie uczęszczali a temsamem przyczynia się wiele do poprawy smutnej doli robotniczej.

Komisja robotniczych kursów fachowych
Czytelnia in. M.L. Borelowskiego

I.

DZIAŁ BUDOWLANY

dla murarzy, cieśli, stolarzy, ślusarzy budowlanych.

1. O STYLACH.

wykładowca p. architekt St. Majerski, 11 godzin
wykładów, od 7^{1/2} - 8^{1/2}, w dniach 11, 13, 18, 20,
25, 27 sierpnia, 1, 3, 10 września.

Treść wykładów.

Wstęp. Style. a) przedhistoryczne (Asyrya, Persja, Egipt, Mała Azja, Etruria) b) starożytne (Grecja i Rzym) c) starochrześcijańskie (bizantyjski i starochrześcijański) d) średniowieczne (romanizki, gotycki) e) odrodzenia (renesans, baroko, rokoko, cesarstwa) f) nowożytne i ludowe.

2. BUDOWNICTWO

wykładający p. architekt Kazimierz Maryan
Osiniński, 12 godzin wykładów od $7\frac{1}{2}$ - $8\frac{1}{2}$,
w dniach 10, 14, 17, 21, 24, 28, 31 sierpnia
4, 7, 11 września.

a) Treść wykładów.

Wstęp. Materiały budowlane, tężenie murów;
kamienia, drewna, żelaza; ściany drewniane;
stropy: drewniane, żelazne, żelazno-betonowe;
oklepienia tleki; gzymsy, posadzki, wyprawa, wy-
wodki, karnaty i drenaż

b) Ćwiczenia: od godziny $8\frac{1}{2}$ - $9\frac{1}{2}$,
dnie jak wyżej; ćwiczenia rysunkowe, rozróżniza-
nie rysunków, odczytywanie planów.

3. USTAWY BUDOWLANE.

wykładający p. architekt Kazimierz Maryan Osiniński
od $7\frac{1}{2}$ - $8\frac{1}{2}$ w dniach 12, 19, 26 sierpnia, 2 i 9
września. Od $8\frac{1}{2}$ - $9\frac{1}{2}$ ćwiczenia

I.

DZIAŁ MECHANICZNO-SLUSZARSKI

dla slusarzy kolejowych, mechaników, maszynistów
palaczy etc.

1. OBSŁUGA KOTŁÓW I SILNICZY PAROWEJ.

wykładający p. Ludwik Kamiński, 12 godzin
wykładów od godz. $7\frac{1}{2}$ - $8\frac{1}{2}$ w dniach 10, 14, 19,
21, 24, 28, 31 sierpnia 24, 9, 11 września; 10 godz.
ćwiczeń od godz. $8\frac{1}{2}$ - $9\frac{1}{2}$ w dniach 14, 19, 21, 24, 28,
31 sierpnia, 24, 9, 11, września.

a) Treść wykładów.

Stanowisko maszynisty, kocioł parowy (budowa),
rodzaje kotłów parowych, para wodna, woda, narzędzia
miernicze, palenisko, opał, obmurowanie. Uzbro-
jenie kotła, służba palacza; czyszczenie kotła;
egzaminy, umowa z pracodawcą.

Silnica parowa: Cylinder, suwak; stawidła; obsługa.
b) Ćwiczenie: Rozpoznanie kotłów,
notatki przy obsłudze, oglądanie i nazywanie części
skła donych kotła.

2. HARTOWANIE I SPĄJANIE ŻELAZA I STALI.

wykładowcy p. L. Kamiński, 3 godz. wykładów od
godz. 7 $\frac{1}{2}$ - 8 $\frac{1}{2}$ w dniach 18, 26 sierpnia i 1 września
Zastosowanie żelaza w przemyśle, rodzaje żelaza
i twardość, podniesienie twardości, sposoby harto-
wania żelaza i stali.

III.

DZIAŁ HANDLOWY.

1. TOWARoznawstwo

wykładowcy p. inżynier Władysław Molenda, 9. godzin
wykładu, 4 $\frac{1}{2}$ godziny ćwiczeń

a) Treść wykładów.

1) Część nieorganiczna: Metale, metaloidy, farby nieor-
ganiczne i t.d.

2) Część organiczna: Włókna, oleje, pokosty, lakiery,
środki spożywcze, farby organiczne i t.d.

b) Ćwiczenia.

Badanie materiałów nieorganicznych, włókien, środ-
ków spożywczych i t.d.

2. O PROWADZENIU KSIĄG przedsiębiorstwa według zasad pojedynczej rachunkowości kupieckiej.

wykładowca p. W. Grzybek, 3 godziny wykładu
godzinami w dniach 13, 20, 27 sierpnia, 3, 10, 17
września.

Program zawarty w temacie.

IV.

DZIAŁ OGÓLNY.

Dział ten polecamy wysłuchać wszystkim uczestnikom kursu.

1. Higiena robotnicza i pomoc
w nagłych wypadkach.

wykładowca p. Dr Trybulec, 4 godziny wykładu
w dniach 11, 18, 25 sierpnia i 1 września od 8 $\frac{1}{2}$ - 9 $\frac{1}{2}$.

2. O MATERIAŁACH OPŁOWYCH

wykładowca p. inżynier Władysław Madera, 2 go-
dliny wykładu, które później oznaczone będą.

Treść wykładów:

Drzewo, torf, węgiel, koks, ropa i inne. Zastosowa-
nie do celów przemysłowych.

Kursz odbywać się będą w szkole wydziałowej męskiej przy ulicy Wodnej.

Uroczyste otwarcie kursów odbędzie się dnia 8. sierpnia o godzinie 11 $\frac{1}{2}$ w południe, tamże.

Wykład inauguracyjny wygłosi p. Ludwik Kamiński p.t., Praca robotnicza w Anglii a u nas.

Po ukończeniu kursu, uczestnicy otrzymają świadectwa złożonego egzaminu lub dowody uczęszczania na kursa, które będą miały wartość jedynie wobec pracodawców.

Główny		Pracownia handlowa -		
13	Omalerystyka opatowoych p. in. Wład. Molenka			5.00
12	Higiiena robotnicza i p. in. w rąglych wypadkach p. Dr. Tybulec			godiny: 84 do 91 11, 18, 25
11	Cwiczenia i prowadzenia ksiąg p. in. Wład. Szybek.			
10	Opracowanie ksiąg i prowadzenia ksiąg p. in. Wład. Szybek.			
9	Cwiczenia i prowadzenia ksiąg p. in. Wład. Szybek.			
8	Journal Mlad. Molenka.			
7	Historia i organizacja p. in. Wład. Szybek.			

Pracownia handlowa -		Pracownia budowlana -		
6	Historia i organizacja p. in. Wład. Szybek.			
5	Obstawa kotłów i silniczy parowoy p. in. Wład. Szybek.			
4	Historia i organizacja p. in. Wład. Szybek.			
3	Cwiczenia i prowadzenia ksiąg p. in. Wład. Szybek.			
2	Budownictwo p. in. Wład. Szybek.			
1	Stylacta p. in. Wład. Szybek.			

